

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม การดำเนินงานในการเลี้ยงปลา กับทัศนคติต่อการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพของเกษตรกร ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เข้าร่วม โครงการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพ ในปีงบประมาณ 2549

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยใช้แบบสอบถาม เพื่อสัมภาษณ์เกษตรกรที่เลี้ยงปลาเพื่อยังชีพ โดยใช้คำถามแบบปิด (close-ended questions) และคำถามแบบเปิด (open-ended questions) แบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงปลา และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ของเกษตรกรต่อปี ขนาดพื้นที่ถือครอง การได้รับข่าวสาร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา ลักษณะคำถามเป็นปลายปิดมี 2 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

เลียงปลา ในแต่ละคำถามนำคะแนนที่ตอบถูกมารวมคะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาปรับเป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลียงปลา ของประชากรตัวอย่าง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการเลียงปลา ได้แก่ จำนวนปลาที่เลี้ยง ชนิดของปลาที่เลี้ยง สถานที่เลี้ยง ขนาดของสถานที่เลี้ยง วิธีการเลี้ยง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเลียงปลาเพื่อการยังชีพของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ การวัดทัศนคติของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาเพื่อยังชีพใช้วิธีการวัดของ Likert โดยปรับปรุงจากระดับการวัดทัศนคติ 5 ระดับเป็น 3 ระดับคือ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย

แบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับทัศนคติ	ได้คะแนน
เห็นด้วย	3
ไม่แน่ใจ	2
ไม่เห็นด้วย	1

นำคะแนนที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score)

$$\text{ช่วงคะแนนระดับทัศนคติ} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

นำคะแนนที่ได้นำมาปรับเป็นระดับทัศนคติในเรื่องนั้นๆ ของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนน 2.34-3.00 หมายถึง มีทัศนคติเห็นด้วย

คะแนน 1.67-2.33 หมายถึง มีทัศนคติไม่แน่ใจ

คะแนน 1.00-1.66 หมายถึง มีทัศนคติไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการเลียงปลา ของเกษตรกร

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปปรึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุง ให้ถูกต้องครอบคลุมตามเนื้อหาที่วัด (Content Validity) มากยิ่งขึ้นและทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทดสอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ นำไปทดสอบกับเกษตรกร ที่เลี้ยง

ปลาในพื้นที่อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูนจำนวน 20 ราย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น ปรากฏว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach 's alpha) ดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ ได้ค่า Alpha = 0.712 (ภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลผลของการวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติใช้การคำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Statistical Package for Social Science, SPSS/PC) ซึ่งสถิติที่ใช้ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum)
2. การวัดระดับทัศนคติใช้วิธีการคำนวณน้ำหนักของคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean Score) ของตัวแปรตาม คือ ทัศนคติต่อการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพ
3. สถิติวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ กับตัวแปรตาม คือ ทัศนคติต่อการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพของเกษตรกร ทดสอบโดยสถิติ ไคสแควร์ (Chi-square)
4. สถิติวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงปลาและ การดำเนินงานเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา กับตัวแปรตาม คือ ทัศนคติต่อการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพของเกษตรกร โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ในวิธี Pearson's Product Moment Correlation